

Asia: VN/27287/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Lausuntopyyntönne 15.10.2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta.

Kyse on sähköstä kannettavan huoltovarmuusmaksun tason korottamisesta 0,013 sentistä 0,085 senttiin kilowattitunnilta molemmissa sähköveroluokissa. Ehdotetut muutokset kasvattaisivat huoltovarmuusmaksun vuositasen tuottoa 36 miljoonasta 92 miljoonaan euroon vuoden 2026 tasossa. Liikenne- ja lämmityspolttoaineista huoltovarmuusmaksulla kerättävä verotuotto säilyisi keskimäärin ennallaan vaikka huoltovarmuusmaksun perusteen muuttumisen takia polttoainekohtainen verotaso muuttuisi. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.4.2026.

Huoltovarmuudesta on huolehdittava

Ymmärrämme, että huoltovarmuuskeskuksen toimintaedellytyksistä on pidettävä huolta valtiontalouden vaikeissakin tilanteissa ja huoltovarmuusmaksun rahoituksen riittävydestä on huolehdittava. On tärkeää ja kannatettavaa, että siltä osin kuin huoltovarmuusmaksut ja muut huoltovarmuustoiminnan omat tulot eivät riitä kattamaan huoltovarmuusrahaston menoja, vaje rahoitetaan valtion budjetista.

Huoltovarmuusmaksua kannetaan edelleen vain energian kulutuksesta, vaikka sillä rahoitetaan myös muita toimintoja energiasektorin ulkopuolella. Huoltovarmuusmaksun kertymän vahvistamista laajentamalla rahoituspohjaa myös muihin huoltovarmuusmaksun kautta turvattaviin toimintoihin energia-alan lisäksi olisi syytä tarkastella.

Esitetty huoltovarmuusrahaston kerryttämistä koskeva ratkaisu nostaa kysymyksen, onko huoltovarmuusmaksun korottaminen pitkällä aikavälillä riittävä toimi turvaamaan rahoitus kestäväällä tavalla. Maksun nykyisten rahoituslähteiden kuluttajahinnat ovat pidemmällä aikavälillä Suomessa nousseet jo voimakkaasti ja fossiilisissa tuotteissa on nousupainetta myös pidemmällä aikavälillä tästä eteenpäin. Esitetty ratkaisu lisäisi osaltaan painetta entisestään. Esitämme harkittavaksi, tulisiko tässä vaiheessa tehdä vähintään suunnitelma siitä, milloin rahoitukseen tulisi löytää pitkäaikainen, huoltovarmuuden rahoituksen kestäväällä tavalla turvaava ratkaisu.

Korotuksen taso on huomattava

Jos esitys annetaan luonnoksen mukaisena, alemman teollisuuden sähköveroluokan kokonaisverotaso nousisi yli 6 kertaiseksi nykyisestä tasosta. Jatkossa huoltovarmuusmaksu 0,135 senttiä kilowattitunnilta olisi korkeampi itse sähkövero.

Korostamme, että kustannuksen kohdistaminen sähköön näin merkittävässä määrin heikentäisi entisestään sähkön tuotannon ja käytön investointiympäristöä ja vähentäisi kansainvälistä kilpailukykyämme puhtaan siirtymän investoinneissa. Vaihtoehtoisia toteuttamistapoja olisi useita ja niitä on syytä uudelleen tarkastella.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Talous ja tutkimus

Sami Pakarinen

Johtaja

Ruohola Tiina
Elinkeinoelämän keskusliitto EK